

Forbrydelsens Retsfølger efter det italienske Straffelovsudkast af 1921.

Af Landsretssagfører, Dr. juris J. HARTVIG JACOBSEN.

(Fortsat fra 4. Hefte af Aargangen 1927 og afsluttet).

7. Ansvarlige for flere Forbrydelser og Recidivister. Kriminalstatistiken viser, at der er Forbrydere — tilmed et relativt stort Antal — for hvem den begaaede Forbrydelse staar som et Unikum. De vender efter udstaaet Straf ikke tilbage til Forbrydelsen. Mellem dem og de uforbederlige, professionelle og Vaneforbrydere, der præges af medfødt Hang til og Oplæring i Forbrydelsen, og for hvem andre Livsforhold og Livsmuligheder synes et terra incognita, møder vi den Type, der driver Forbryderhaandværket i Ny og Næ, som et Bierhverv. Erfaringen viser, at de er paavirkelige gennem Straf, herhen hører mange Recidivister og Forbrydere, som gennem længere Tid har forstaaet at unddrage sig strafferetslig Forfølgning.

Hvad Recidivisterne angaar, synes nyere Undersøgelser at godtgøre, at der for adskillige under en passende afmaalt og indrettet Straf ret hurtigt indtræder et Mætningspunkt. Risikoen bliver for stor. Set fra et Farlighedssynspunkt er der ikke nogen afgørende Grund til at sondre skarpt imellem denne Gruppe Recidivister og Forbrydere, som befindes ansvarlige for flere Forbrydelser. Dette maa gælde, hvilket Gentagelsesprincip en Lovgivning iøvrigt maatte følge. For saa vidt er det ganske naturligt, at det italienske Udkast af 1921 stiller Recidivister og ansvarlige for flere Forbrydelser sammen i een Gruppe i Modsætning

til Vane- og Erhvervsforbrydere paa den ene og Lejlighedsforbrydere paa den anden Side, dog saaledes, at der gives en særlig Regel for hver af Kategorierne.

Art. 23 bestemmer:

»Paa den, som er ansvarlig for flere Forbrydelser, anvendes den for den groveste Forbrydelse foreskrevne Sanktion, og de øvrige Forbrydelser betragtes som Omstændigheder, der viser højere Farlighed i Overensstemmelse med Reglerne i § 75.

Bøder, der er foreskrevet for hver Forbrydelse, bliver stedse at anvende sammen med den ifølge foranstaaende Regel bestemte Sanktion, dog saaledes, at i det hele Summen 200,000 Lire ikke overskrides«.

Det nye Indhold af § 23 sammenholdt med § 21, der angiver de Omstændigheder, som viser en højere Grad af Farlighed, er Henvisningen til § 75. Her gives Regler om Sanktionernes Fastsættelse under Forekomst af en eller flere Omstændigheder, der indicerer højere Grad af Farlighed. Udgangspunktet er efter § 23 det fra Principet om den modererede Kumulation kendte: Anvendelse af den for den groveste af de begaaede Forbrydelser foreskrevne Straf, saaledes at de øvrige kommer i Betragtning ved Udmaalingen.

Motiverne til Udkastet forkaster saavel Principet om absolut Kumulation som Absorptionsprincipet. Heller ikke den gængse modererede Kumulation, som følges i den gældende italienske Straffelov, tilfredsstiller Positivisternes. Den modererede Kumulation behandler altid Sammenstød af Forbrydelser efter den ydre Objektivitet, i Stedet for at se Sammenstød som Symptom paa en højere personlig Farlighed rent bortset fra, at dette System, som man har udtrykt det, betragter de ansvarlige for flere Forbrydelser som Forbrydere en grøs, hvem der ydes en Rabat af saa og saa mange Procent. I Stedet herfor skal Domstolene i Henhold til Udkastet med § 75 som Basis fastsætte Sanktionen efter Farligheden under et samlet Skøn over de begaaede Forbrydelsers subjektive og objektive Momenter.

Hvad enten man nu udtrykker det paa den ene eller den anden Maade, bliver Realiteten dog ogsaa efter Udkastet den, at der fastsættes en Fællesstraf eller Sanktion for de begaaede Forbrydelser. At denne ogsaa efter Udkastet maa munde ud i et Afslag set i Forhold til, hvad en absolut Kumulation vilde føre til, er klart. Gruppen forudsættes jo netop ikke at rumme farlige Vane- og Erhvervsforbrydere. Det Bidrag, som Udkastet i § 75 yder til Vurdering af Farlighedsgraden for disse Tilfælde, ses ej heller at være noget Fremskridt i Forhold til de bestaaende Regler om modereret Kumulation.

Naar det haves i Erindring, hvorledes Positivismen i Tide og Utide har løbet Storm mod Klassicismens snævre Strafferammer og mekaniske, »aritmetiske« Sammenstøds- og Gentagelsesregler, forekommer det Resultat, de nu selv er naaet til, unægtelig pauvert. I Stedet for virkelig at gøre Alvor af den individualiserende Behandling og lade Farlighedsprincippet raade, foreskriver § 75 selv en lovbunden detailleret Aritmetik. Foreligger der én Omstændighed, der indicerer højere Grad af Farlighed, skal Retten anvende den for den begaaede Forbrydelse foreskrevne Sanktion saaledes, at den ikke kommer under Midten af den for Forbrydelsen foreskrevne Ramme (Minimum hæves til Rammens Midte). Stoder flere Omstændigheder, der indicerer højere Farlighed, sammen, skal Retten anvende Sanktionens Maksimum, dog kan Retten overskride Maksimum med indtil en Tredjedel. Saafremt de Omstændigheder, der indicerer højere Grad af Farlighed, maatte være usædvanlig alvorlige, kan Retten gaa til den umiddelbart højere Sanktion. For Bodesanktionens Vedkommende kan Retten gaa ud over Maksimum med indtil Halvdelen. Omvendt kan der paa lignende Maade ske Subtraktion ved Tilstød af Omstændigheder, der indicerer en ringere Farlighed. De flere begaaede Forbrydelser skal anses som Omstændigheder, der indicerer højere Farlighed, hvad enten der er Tale om reel eller ideel Konkurrence, og hvad enten de er knyt-

tet sammen ved et fælles Formaal eller ej. Der synes ikke gennem disse Regler naaet et principielt Brud med det herskende System. Benævnelserne er forandret, men det ses ikke, at man i Reglernes Anvendelse er stillet principielt friere end efter dette. Derved maa det ogsaa erindres, at den specielle Del forudsættes at fastsætte bestemte Rammer for de forskellige Sanktioner ved de enkelte Forbrydelser. Endelig er de Omstændigheder, som efter § 21 skal indicere en højere Grad af Farlighed, af højst forskellig Kvalitet ogsaa set som Farlighedssymptomer, hvorfor Principet i § 75 kommer til at virke i dobbelt Forstand vilkaarligt og mekanisk.

Forsaavidt angaar Reglerne om Gentagelsesstraf, har Udkastet mere haandgribeligt udnyttet Farlighedssynspunktet. Ses Forbrydelsens Gentagelse som et Symptom paa en højere personlig Farlighed, mister den ikke sin Karakter som saadan derved, at den tidligere Domfældelse, der nu skal lægges til Grund, er paadraget i Udlandet, ej heller derved, at der er forløbet et vist længere Tidsrum efter Udstaaelse af den sidste Straf. De i Lovgivningerne almindelige herhenhørende Begrænsninger for Gentagelsesstraffens Anvendelse er uforenelige med et konsekvent gennemført Farlighedsprincip. Ethvert Tilbagefald i Forbrydelsen maa anses for et Tegn paa højere Farlighed. Hvor Ustraffethed gennem et længere Tidsrum ikke er en Følge af, at Forbryderen har forstaaet at unddrage sig Forfølgning — Vidnesbyrd herom kan de nu begaaede Forbrydelser efter Omstændighederne frembyde — kan der tages skyldigt Hensyn hertil ved Vurderingen af Farlighedsgraden, men Recidivet som saadant er stedse en Omstændighed, der indicerer højere Farlighed.

I Overensstemmelse med disse Synspunkter bestemmes det i § 24:

»Paa den som efter en Domfældelse paadraget i Kongeriget eller i Udlandet begaar en ny Forbrydelse, der er underkastet en anden Sanktion end Forvaring, anvendes

Sanktionen for den paagældende Forbrydelse med en Varrighed og i en Maalestok, der overstiger Halvdelen mellem Minimum og Maksimum.

Dersom den nye Forbrydelse er underkastet simpel eller skærpet Forvaring, forhøjes Sanktionens Minimum med en Tredjedel.

Bode idømmes med mindst det dobbelte Beløb«.

Ogsaa for Gentagelsestilfældene gælder det imidlertid, at Reglen binder Domstolene for stærkt. Det er næppe paa krævet ved enhver Gentagelse at foreskrive en obligatorisk Forhøjelse af Sanktionens Minimum med Halvdelen af Rammen. Andre nyere Udkast gennemfører her smidigere Regler. Eksempelvis kan nævnes, at dansk K. U. II §§ 211 (visse Sædelighedsforbrydelser), 225 (visse Voldsforbrydelser) og 262 (Berigelsesforbrydelser) foreskriver, at Straffen i Gentagelsestilfælde kan forhøjes med indtil Halvdelen. Netop fordi Udkastets § 24 har de mildere Tilfælde af Recidiv for Øje, er det ikke naturligt at tvinge Domstolene som foreslaaet. Man kunde uden derved at prisgive Individet til Dommervilkaarlighed have indrømmet Domstolene et friere Skøn. Uden Frihed for Dommerskønnet er al Tale om en gennemført Individualisering kun Ord. Hvem skulde tro, at netop Positivismen paa dette fundamentale Punkt vilde svinge saa afgørende.

8. De mindreaarige Forbrydere. Det tyvende Aarhundrede har set en Ungdoms-Kriminalitet vokse frem, som paa overbevisende Maade har demonstreret de gængse Straffemetoders Ineffektivitet, ja Skadelighed netop særlig overfor denne Forbrydergruppe. Aarsagerne til denne Stigning i Antallet af unge Forbrydere er mangfoldige, og det er næppe begrundet med Motiverne til det italienske Udkast at se en Hovedaarsag i Forældrenes Forhold, at se Ungdomskriminaliteten som et Resultat af Mishandling gennem hysteriske Modre og drikfældige Fædre. De unge er i særlig Grad modtagelige for Paavirkning. Tidens større Frihed paa alle Omraader i Forbindelse med de mangehaande

Paavirkninger, den unge udsættes for, bærer den voksende Kriminalitet med sig, og Samfundene er endnu ikke indstillet paa at løse den Opgave, de herigennem stilles overfor, paa rette Maade. Man maatte imidlertid paa Forhaand vente sig, at Lovgivningen i hvert Fald paa dette Omraade var rede til at søge helt nye Veje, navnlig saaledes, at den unge Forbryders »Skyld« eller »Farlighed« ikke blev sat i Forhold til den af ham begaaede Forbrydelses større eller mindre Grovhed, men at der her blev gjort Alvor af Principet om en friere, individualiserende Behandling. Ganske særlig fra positivistisk Side maatte det være berettiget at vente sig en saadan Holdning. Men atter her viser det sig, at Praksis ikke har holdt, hvad Teorien lovede.

Bestemmelserne om de mindreaarige Forbrydere indeholdes i Udkastets §§ 34—38. Disse Bestemmelser Indhold er ikke alene i Strid med de Grundsætninger, Positivismen hidtil har opstillet vis à vis Ungdomskriminaliteten. De er ogsaa uforenelige med Udkastets egne Motiver. Efter at disse i Almindelighed har peget paa, at Hjælpemidlerne mod det sociale Onde, den voksende Ungdomskriminalitet frembyder, fornemmelig maa være af social Natur i Form af forebyggende Forholdsregler, Opdragelse og Pleje, siges det Mot. S. 71: »Dog er ogsaa lovbestemte Midler af civil- og strafferetlig Karakter absolut nødvendige. Kun bør disse, i Stedet for at reguleres efter de tilvante abstrakte Skyldnormer, der gradueres aritmetisk efter de forskellige Alderstrin, stedse inspireres fra Grundsætningen om den mer eller mindre farlige, mer eller mindre korrigerbare Forbryderpersonlighed, fra denne Grundsætning, som netop ved de mindreaarige frembyder større Mulighed for gode Resultater, da jo det unge Træ lettere lader sig rette igen.«

Med disse Grundsætninger er det vel foreneligt, at Udkastet lader Alderen paa Paadømmelsens Tid, ikke Handlingstiden være bestemmende for Reaktionen. Ligesaa i videste Omfang at lade denne bestaa i Tilsyn, libertà vigilata. Hvor det derimod kommer til egentlige Repressivmid-

ler overfor den unge, gaar Udkastet baade for mekanisk og ubegrundeligt haardt tilværks.

Det hedder i Hovedbestemmelserne, §§ 34—36:

§ 34. »Den mindreaarige, som har begaaet en Forbrydelse, og som paa Dommens Tid ikke er fyldt 12 Aar og ikke er moralsk forsømt, betroes under Tilsyn til sin Familie, eventuelt mod passende Sikkerhedsstillelse, dog ikke udover det fyldte 18 Aar.

Den mindreaarige, der ikke er fyldt 12 Aar, og som er moralsk forsømt, betroes under Tilsyn til en hæderlig Familie ikke udover det fyldte 18 Aar og ikke mindre end i 2 Aar.

Saafremt Overgivelse til en Familie ikke maatte være mulig eller de i §§ 58 og 65 nævnte særlige Pligter ikke bliver iagttaget, anbringes den mindreaarige paa en Opdragelsesanstalt eller i privat Lære (Arbejdssted).«

§ 35. »Paa den mindreaarige, der ikke er fyldt 12 Aar, og som har begaaet en Forbrydelse, for hvilken er foreskrevet skærpet Forvaring med Minimum ikke lavere end 10 Aar, eller som er moralsk fordærvet eller viser vedvarende Tendens mod Forbrydelse, kommer Forvaring i ikke under 4 Aar og ikke udover det 18 Aar til Anvendelse, der fuldbyrdes i en Fag- og Forbedringsskole eller Skoleskib eller ogsaa i et særligt Arbejdshus eller i en særlig Agerbrugskoloni for mindreaarige.«

§ 36. »Den, som paa Dommens Tid er fyldt 12 men endnu ikke 18 Aar, kan dommes betinget, saafremt der for den begaaede Forbrydelse er foreskrevet Sanktion af simpel Forvaring i ikke over 5 Aar. Ellers dommes han til Arbejdshus eller Agerbrugskoloni for mindreaarige fra 2 til 5 Aar.

Saafremt der for Forbrydelsen er foreskrevet simpel Forvaring i mere end 5 Aar eller tidsbestemt skærpet Forvaring, eller saafremt den mindreaarige viser vedvarende Hang til Forbrydelse, finder Forvaring i Arbejdshus eller Landbrugskoloni paa relativ ubestemt Tid fra 5—15 Aar Sted.

Saafrømt der for Forbrydelsen er foreskrevet skærpet Forvaring paa ikke under 10 Aar, finder Forvaring i Arbejdshus eller Landbrugskoloni paa absolut ubestemt Tid i ikke under 10 Aar Anvendelse.

Med det fyldte 21 Aar bliver den domte at overføre til tilsvarende Forvaringsanstalt for voksne.«

For saa vidt angaar mindreaarige under 12 Aar, maa det anses uhensigtsmæssigt i Straffeloven at opstille detaljerede Regler om Behandlingsmaaden og ganske særligt her ved lade den af dem begaaede Forbrydelses Grovhed spille en afgørende Rolle. Af Samfundshensyn, derunder ogsaa Hensyn til den mindreaarige, bør Børn, der begaar Lovovertrædelser, underkastes offentlig Forsorg, indtil deres Opvækst er tilendebragt, men det er af mange Grunde uheldigt at lovordne denne Forsorg i den almindelige Straffelov. Samfundets Værn mod Forbrydelsen kan sikres ligefuldt med Bevarelsen af en kriminel Lavalder. Atter her har ligesom ved de sindssyge Forbrydere Dogmet om den legale Ansvarlighed faaet det italienske Udkast til at slette Forskelle, hvis Opretholdelse har kriminalpolitisk og social Værdi. En særlig Lovgivning om forbryderske og vanartede Børn, der holder disse helt udenfor den almindelige Straffelovgivning, vil sikkert blive Fremtidens Løsning. Hvor Aldersgrænsen for Ansvar overfor den almindelige Straffelovgivning bør sættes, kan omtvistes, men at man her ikke bør blive staaende ved Tolvaarsgrænsen er for de nordiske Landes Vedkommende givet. Efter min Opfattelse bør Personer under 16 Aar aldrig underkastes strafferetlig Behandling, d. v. s. en Behandling, som er bestemt ved Straffeloven og er afhængig af den af dem begaaede Lovovertrædelses Beskaffenhed. At under alle Omstændigheder Børn under 12 Aar, ligegyldigt hvilke Forbrydelser de maatte have begaaet, bør overgives til en særlig Børneforsorg, hvis ledende Principer maa fastlægges udenfor Straffelovgivningen, derom burde der ikke i Nutiden herske Tvivl. Imidlertid sætter Udkastet Grænsen for Varigheden af de foreskrevne

Sanktioner for under 12aarige til det 18. Aar, og det maa derfor indrømmes, at man udfra Udkastet maaske kan naa til en rigtig Behandling af disse Born.

Langt betænkeligere, ja helt umulige er de Regler, som Udkastet foreslaar for mindreaarige mellem 12 og 18 Aar.

Ses der bort fra Reglerne om Adgang til at anvende betinget Dom, sondres der først og fremmest efter den begaaede Lovovertrædelses Beskaffenhed:

Medfører denne for over 18aarige Sanktion af simpel Forvaring i indtil 5 Aar, dommes den mindreaarige til Arbejdshus etc. i 2—5 Aar. Er den normale Sanktion simpel Forvaring over 5 Aar eller tidsbestemt skærpet Forvaring, dommes den mindreaarige til Arbejdshus etc. paa ubestemt Tid fra 5—15 Aar. Er Sanktionen endelig skærpet Forvaring ikke under 10 Aar, skal den mindreaarige dommes til Forvaring paa absolut ubestemt Tid. Losladelse kan efter Udkastet ikke ske før efter 10 Aars Forløb. Og det drejer sig her om Born og unge Mennesker under 18 Aar.

Saa vidt vides, har intet nyere Udkast foreslaaet en Behandling af unge Forbrydere, der i Strænghed tilnærmelsesvis naar op paa Siden af det italienske. Saaledes er efter dansk K. U. II § 15 den kriminelle Lavalder — som efter gældende Ret — 14 Aar, og Straffen for Personer mellem 14 og 18 Aar kan ifl. § 86 Nr. 2 nedsættes og maa ingensinde overstige Fængsel i 8 Aar, jfr. ogsaa den gældende Strfl. § 37. Efter det svenske Kommissionsudkast 1923 er det Hensigten at fastsætte den kriminelle Lavalder til 15 Aar samt at henvise Lovovertrædelser begaaede af Personer mellem 15 og 18 Aar til særskilt Lovgivning, hvorhos der tænkes indrømmet Adgang til Nedsættelse af Straffen for Personer mellem 18 og 21 Aar, jfr. Kap. 2 §§ 4—6¹⁾. Det tyske Udkast 1925 § 16 jfr. § 19 erklærer Born under 14 Aar for straffri, medens særlige Regler skal gives om Personer mellem 14 og 18 Aar, jfr. § 19, 2. Stk. smh. m. § 11

¹⁾ Se iøvrigt: Förslag til lag om tvångsuppfostran åt unga förbrytare m. m. 1922.

Nr. 1. Ifølge det schweiziske Udkast af 1918 § 80 er den kriminelle Lavalder ogsaa 14 Aar, dog skal, naar et Barn, der er fyldt 6 Aar, jfr. § 81, har begaaet en Lovovertrædelse, den kompetente Myndighed fastslaa Sagsforholdet og indhente alle nødvendige Oplysninger til Bedømmelse af, hvilken Form for Forsorg der i Tilfældet skal anvendes. For Personer mellem 14 og 18 Aar fastslaar en særlig Børnemdomstol Sagsforholdet og bestemmer efter at have indhentet alle Oplysninger, om den unge som moralsk forsomt eller fordærvet skal overføres til en Redningsanstalt eller en Korrektionsanstalt. I den første opholder den unge sig saa længe, hans Opdragelse fordrer, dog mindst eet Aar og ikke længere end til det fyldte tyvende Aar. I den sidste forbliver den unge, indtil han er forbedret, dog mindst 3 Aar, højest 12 Aar; denne Anstalt skal vælges, naar han er saa sædelig fordærvet, at han ikke kan anbringes paa Redningsanstalt, eller han har begaaet en meget grov Forbrydelse, uden at der siges noget nærmere om, hvad herved skal forstaaes, »Aritmetiken« er opgivet. For den unge, der ikke er moralsk forsomt eller fordærvet, og som ikke har begaaet en meget grov Forbrydelse, kan der anvendes Straf af Hæfte fra 3 Dage til 1 Aar.

Det væsentligste Problem, Ungdomskriminaliteten stiller, er Behandlingen af de forholdsvis grovere Tilfælde, idet her Hensynet til Samfundets effektive Beskyttelse skal forenes med det særlige Hensyn til Forbryderens Ungdom. Overfor den Ungdom, som forbryder sig i Overmod, Rapse-syge eller Pralesyge, af Forfængelighed eller Kedsomhed (Nysgerrighed) eller Hjemvé, hvor det kort sagt ligger ganske klart, at Forbrydelsen i særlig Grad skyldes Umodenhed, er det ubetænkeligt at stille sig large og overbærende. Overfor den egentlige forbryderske Ungdom, hvis Lovovertrædelser kan henføres til en virkelig forbrydersk Tilbojehed eller Tilvænning, og som er farlige, dels umiddelbart, dels fordi de voksne professionelle og Vaneforbryderes Hær rekrutteres fra dem, er det vanskeligere at løse Opgaven rig-

ligt. Erfaringerne fra de sidste 20 Aar, særlig fra England, viser 2 Ting: dels at den særlige Behandling af disse unge maa være relativt langvarig, dels at den indrettet rationelt giver Resultater, som man paa Forhaand ikke turde vente.

Hvad Behandlingens Varighed angaar, tør man nu sige, at en egentlig Karakterforbedring kræver 3 Aars Ophold i Ungdomsfængslet. I Borstal Associationens Beretning for 1925 meddeles det i Overensstemmelse hermed, at Prison Commissioners har udsendt en Opfordring til alle kriminelle Domstole om stedse, naar en Lovovertræder dømmes til Borstal Institutionerne, da at domme den paagældende til Maksimum, der som bekendt er 3 Aar. Dels kræves denne Tid normalt, naar et gunstigt Resultat skal kunne ventes, dels er det særlig uheldigt, at nogle dømmes til Minimum (2 Aar), andre til Maksimum. Adgangen til Løsladelse paa Prøve allerede efter 6 Maaneders Forløb (Drenge) eller 3 Maaneders (Piger) har vist sig uanvendelig i Praksis, idet de bedste af de til Borstal domte først tør løslades efter 2 Aars Ophold. Idet det herefter erkendes, at en rationel Behandling af den egentlig forbryderske Ungdom forudsætter Frihedsberøvelse paa ubestemt Tid med et Minimum paa ca. 3 Aar, maa det paa den anden Side fastholdes, at Behandlingen ikke bør udstrækkes væsentlig udover dette Tidsrum. Saafremt man under Hensyn til den begaaede Forbrydelses Grovhed i enkelte Tilfælde nærer Betænkelighed ved at nøjes med en saadan Behandling, vil det rigtige være at udsondre det paagældende Individ og henføre det under det normale Straffe-regime. At gaa frem som det italienske Udkast og for 12—18 aarige Forbrydere anordne Frihedsberøvelse paa ubestemt Tid med lovbestemte Minima paa 2—5 og 10 Aar efter den begaaede Lovovertrædelses Beskaffenhed turde rent bortset fra de abnormt høje Straffe være at kompromittere Tanken med en særlig Behandling af unge Forbrydere. Med Hensyn til Antallet af de unge Forbrydere, som maaske bør unddrages Ungdomsfængslet, vil det ven-

telig, naar de sindssyge og aandssvage udskilles til særskilt Behandling, blive saa ringe, at Hensynet til dem ikke fordrer en særlig Ordning udover den, der ligger i en Nedsættelse af den for voksne Forbrydere foreskrevne Straf samt Lempelser i dennes Fuldbyrdelse overfor den unge.

9. Vaneforbrydere (*delinquenti abituali*)¹⁾. Har Samfundet en vanskelig og betydningsfuld Opgave at løse ligeoverfor de mindreaarige, der viser egentlig forbrydersk Sindelag, da er Opgaven ikke mindre betydningsfuld med Hensyn til Gruppen Vaneforbrydere. Ogsaa her maa det indrømmes, at de bestaaende Straffesystemer har vist sig utilstrækkelige, omend man ikke med Mot. til det ital. Udkast bør tale om, at de har bevist deres fuldstændige Ineffektivitet. Rundt om er Kampen mod Professionalismen indenfor Forbrydelsen taget op ved Detailreformer paa det bestaaendes Grund med ikke ringe Held. For samtlige nyere Straffelovsudkast staar det imidlertid som en Hovedopgave at skabe et bedre Værn mod Vaneforbryderne. De har herved alle modtaget Impulser fra den positivistiske Retning indenfor Strafferetsvidenskaben. At Midlet til en mere effektiv Bekæmpelse af denne Forbrydergruppe maa være Frihedsberøvelse paa ubestemt Tid, er der Enighed om.

Hvorledes imidlertid afgrænse selve Gruppen, eller de Grupper, der her kommer i Betragtning? Begrebet Vaneforbryder strækker sig over uensartede Grupper fra forholdsvis ufarlige Bettlere til de farligste Forbrydertyper, de uforbederlige professionelle Forbrydere, der ikke holder sig til bestemte Arter af Forbrydelser.

Motiverne til det ital. Udkast sondrer mellem fire Grupper: 1) Forbryderen med medfødt Tilbøjelighed til Volds- og Berigelsesforbrydelser, 2) Forbryderen, som vanemæssigt begaar mindre alvorlige Forbrydelser, derunder Ejendomsforbrydelser, paa Grund af medfødt Afsky for

¹⁾ Gruppen sindssyge Forbrydere gaas der ikke ind paa her, se Henviisningen ovenfor i Afhandlingen, 1927 S. 305 Note 1.

regelmæssigt Arbejde, 3) Lejlighedsforbryderen, som — hovedsagelig i Tilfælde af Vanrøgt under Opvæksten — gennem kortvarige Frihedsstraffe er blevet mere og mere fordærvet, og som udgør den karakteristiske og hyppigt forekommende Type paa Vaneforbryder gennem Tilvæning, og 4) den professionelle eller Erhvervsforbryderen, som enten alene eller hyppigt sammen med andre gør Forbrydelsen til et Haandværk, derunder særlig Forbrydere mod Ejendom (internationale Tyve, Bedragere og Falsknere, Hotel- og Jernbanetyve, Medlemmer af Afpresser-Bander, Alfonser etc.), men som ogsaa ofte gerne griber til Vold eller Manddrab som Middel til Udplyndring.

Anlægges et Farlighedssynspunkt vil det hurtigt ses, at der er en afgørende Forskel mellem paa den ene Side Gruppe 1 og 4 og paa den anden Side Gruppe 2 og 3. Til denne Forskel — hvormed tildels korresponderer en Forskel i Paavirkeligheden, Forbederligheden om man vil — maa svare en Forskel i Behandlingen. For Lovgiveren bliver Opgaven da den, dels at angive de Betingelser, under hvilke en Forbryder tør henføres til den ene eller den anden Gruppe, dels at anordne en rationel Behandling af Grupperne. Udkastet bestemmer:

§ 27: »Gerningsmanden til og den meddelagtige i 2 eller flere til forskellige Tider og uafhængigt af hinanden begaaede Forbrydelser, for hvilke der er foreskrevet Forvaring, og Recidivisten i disse Forbrydelser erklæres for Vaneforbryder, naar de begaaede Forbrydelsers Natur og Omstændigheder eller de bestemmende Motiver eller Forbryderens personlige Forhold eller tidligere Livsførelse viser en vedvarende Hang til Forbrydelsen.«

§ 28: »Paa Vaneforbrydere kommer foruden den Bøde, der maatte være foreskrevet for de begaaede Forbrydelser, simpel Forvaring paa relativ ubestemt Tid til Anvendelse i et Tidsrum af ikke under Maksimum af den for den groveste Forbrydelse foreskrevne Sanktion og i hvert Fald ikke under 6 og ikke over 20 Aar.«

§ 29: »Paa Vaneforbrydere, der er Recidivister for mindst tredje Gang i Forbrydelser, for hvilke simpel Forvaring, eller for anden Gang i Forbrydelser, for hvilke skærpet Forvaring er foreskrevet, kommer foruden den Bøde, der maatte være foreskrevet for de begaaede Forbrydelser, skærpet Forvaring paa absolut ubestemt Tid til Anvendelse i et Tidsrum af ikke under Maksimum af den for Forbrydelsen foreskrevne Sanktion og i ethvert Fald ikke under 15 Aar.«

§ 30: »Ogsaa i de i §§ 28 og 29 omhandlede Tilfælde er Bestemmelserne om Løsladelse paa Prove anvendelig; men Dommeren kan tilføje Opholdspaalæg eller Lokalforvisning for et Tidsrum af fra 6 Maaneder indtil 2 Aar.«

§ 31: »Mod Vaneforbryderen rejses offentlig Paatale, dersom han under Provetiden begaar en Forbrydelse, der forfølges privat.«

Efter Udkastet vil den afgørende Bestemmelse m. H. t. det første Punkt tilkomme Domstolene, og her gaar Udkastet sikkert den eneste farbare Vej. I Modsætning hertil lader den franske Relegationslov af 1885 Loven ubetinget anordne Relegation, naar Forbryderen, forinden han begik den Forbrydelse, for hvilken han nu skal dømmes, har paadraget sig et vist Antal Domfældelser, forskelligt eftersom han er dømt for crimes eller for delits. Domstolene har intet Valg, naar Lovens Betingelser er opfyldt. Dette har i fransk Retspraksis medført uheldige Konsekvenser, idet man har domfældt for en lavere Forbrydelse (delit) i Stedet for den virkelig begaaede (crime) eller endog har frifundt trods Skyld for at undgaa Relegation. Efter Udkastet skal Domstolene formeligt erklære den paagældende for egentlig Vaneforbryder, hvorefter den for disse foreskrevne Sanktion bliver at anvende. Saafremt Domstolen in concreto skønner, at Forbryderen ikke kan henføres til Vaneforbryderne, maa den anvende de for ansvarlige for flere Forbrydelser eller Recidivister foreskrevne Sanktioner. Den ufravigelige Betingelse for, at Domstolene kan

erklære Tiltalte for Vaneforbryder, er, at han har begaaet mindst 2 af hinanden uafhængige Forbrydelser af en vis Grovhed eller er Recidivist i disse. Naar denne Betingelse er opfyldt, skønner Retten paa Grundlag af de begaaede Forbrydelsers Natur, Motiverne og Forbryderens hele Forhold, om han er Vaneforbryder.

Det er denne Vej, de nyere Udkast overvejende gaar. Men de søger i Almindelighed paa mere indtrængende Maade at differentiere allerede i selve Loven, og dette er ogsaa nødvendigt. Det italienske Udkast opstiller ikke tilstrækkelige Garantier mod Vilkaarlighed, og den i Motiverne antydede Sondring kommer derfor heller ikke til sin Ret i Forslaget til Lovteksten. Betingelserne for at erklære tiltalte for Vaneforbryder — om dette sker formeligt eller ved Henførelse under de for Vaneforbrydere foreskrevne Sanktioner, er naturligvis ligegyldigt — maa fastsættes selvstændigt for de forskellige Grupper. Og med Henblik paa de alvorlige Sanktioner, Udkastet foreslaar, burde der i Forslaget f. Eks. være sat Begrænsninger under Hensyn til den efter udstaaet Straf for de tidligere begaaede Forbrydelser forløbne Tid. Det nytter ikke her at hævde, at en Forbrydelse begaaet nok saa længe efter en udstaaet Straf bærer Vidnesbyrd om et farligere Sindelag. Netop hvor det gælder om at klassificere vedkommende som Vaneforbryder, vil det være naturligt at kræve en saa at sige kontinuerlig Begaaen Forbrydelser. Navnlig gælder dette de mindre farlige Vaneforbrydere, Bøttere, Losgængere, »Smaatyve« og Hælere etc., hvor de begaaede Lovovertrædelser i sig selv er af ret ufarlig Karakter. Her bør der ikke, naar Individet har holdt sig klar nogle Aar, være Mulighed for at karakterisere ham som Vaneforbryder paa Grund af et enkelt Tilbagefald.

Iøvrigt er det indlysende, at Ordningen af den Behandling, som Vaneforbryderne skal underkastes, i vidt Omfang maa overlades til Forvaltningen, men dog ikke i saa vidt Omfang, som sket ved Udkastet. Det er særdeles knappe

Regler, der her er anordnet. For begge Hovedgrupper — de mindre og de mere farlige — henvises der til Reglerne om henholdsvis simpel og skærpet Forvaring, hvorved dog bemærkes, at ifl. §§ 51 og 52 særlige Anstalter skal indrettes for Vaneforbrydere. Regimet i disse er imidlertid ikke nærmere bestemt i Udkastet. Unødigt haard er dernæst særlig Minimum (6 Aar) for den mindre farlige Gruppe, selv om det er rigtigt, at man maa regne med en forholdsvis lang Forvaringstid ogsaa for denne Gruppens Vedkommende, saafremt der skal være Udsigt til en effektiv Opdragelse af disse Individuer til regelmæssigt Arbejde.

Uanset at der kan rejses mange begrundede Indvendinger imod dette Udkast, maa dets Betydning for Straffelovgivningsarbejdet ikke overses. Det vil faa blivende Betydning for den Revision af den italienske Straffelov, som for Tiden forberedes. Som det siges i den Betænkning, den italienske Kassationsret har afgivet til det nyeste Udkast til Straffelov for Kongeriget Italien: » . . . a Cesare quel ch'è di Cesare — det vil nu til Dags frem for alt paa Grund af den positive Strafferetsskoles Indsats og Lære ikke være muligt at affatte en ny Straffelov, i hvilken der ikke baade ved Bedømmelsen og Repressionen af Forbrydelsen vil være at tage det største Hensyn til Forbryderens Person.«